

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 691/2015-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. januára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) vo veci sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Júliou Vestenicovou, Ševčenkova 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006, za účasti Okresného súdu Bratislava V, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava V p r i k a z u j e v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006 konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadostučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré jej je Okresný súd Bratislava V p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 296,44 € (slovom dvestodeväťdesiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jej právnej zástupkyne JUDr. Júlie Vestenickej, Ševčenkova 5, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Júliou Vestenicovou, Ševčenkova 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka uzavrela 23. decembra 2002 zmluvu o revolvingovom úvere s obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), na základe ktorej jej bol poskytnutý úver v sume 995,81 €. Žalobkyňa podala 9. decembra 2005 voči sťažovateľke žalobu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 855,238 €. Okresný súd na základe podanej žaloby platobným rozkazom sp. zn. 27 Rob 352/2005 z 21. marca 2006 (ďalej len „platobný rozkaz z 21. marca 2006“) zaviazal sťažovateľku na úhradu žalovanej istiny v sume 855,238 € s príslušenstvom.

V nadväznosti na uvedené skutkové okolnosti sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým uvádza:

„... platobný rozkaz... nikdy nebol doručený sťažovateľke do vlastných rúk. Z uvedeného dôvodu je logické, že sťažovateľka voči napádanému rozhodnutiu nepodala odpor v zákonnej lehote.

Na návrh [REDAKOVANÉ], sa dňa 31. 10. 2006 začalo exekučné konanie vedené voči sťažovateľke a to práve na podklade exekučného titulu, ktorým je podľa názoru exekútora práve vyššie uvedený Platobný rozkaz sp. zn: 27 Rob/352/2005 zo dňa 21. 3. 2006. Poverením Okresného súdu Bratislava V č. 5105043574 zo dňa 24. 10. 2007 bol vykonaním exekúcie voči sťažovateľke poverený súdny exekútor JUDr. Martin Hermanovský.

... na základe skutočnosti o nedoručení platobného rozkazu do vlastných rúk sťažovateľky, táto podala na Okresný súd Bratislava V návrh na zastavenie exekúcie sp. zn: 36 Er/8524/2006-194. Tento bol uznesením súdu zamietnutý ako nedôvodný.

Na tomto mieste je potrebné poukázať na laxný prístup Okresného súdu Bratislava V, ktorý bol nesporne preukázaný už v danej dobe. Sťažovateľka dňa 21. 9. 2009 podala návrh na zastavenie exekučného konania. Tento následne doplnila podaním dňa 01. 10. 2009, doručeného sťažovateľkou Okresnému súdu Bratislava V dňa 12. 11. 2009. Z obsahu tohto podania vyplýva, že súd mal vedomosť o tom, že platobný rozkaz sp. zn: 27 Rob/235/2005 zo dňa 21. 3. 2006 sťažovateľka nikdy neprevzala do vlastných rúk. ...

Okresnému súdu Bratislava V je viac než potrebné ostro vytknúť celý postup, ktorý aplikoval v súvislosti s exekučným konaním. Ak by bol súd postupoval s náležitou starostlivosťou, čo je bez akýchkoľvek pochybností jeho povinnosť, potom by nemohol opomenúť, že súčasťou doplneného Návrhu na zastavenie exekučného konania zo dňa 1. 10. 2009 je čestné prehlásenie sťažovateľky, ktorým prehlasuje skutočnosti viažuce sa k domnelému doručeniu platobného rozkazu zo dňa 21. 3. 2006, tvoriaceho exekučný titul v napádanej exekúcii.

Je nesporné, že Okresný súd Bratislava V nemal záujem o preskúmanie dôkaznej situácie, čo sa prejavilo v jeho rozhodnutí o zamietnutí návrhu sťažovateľky. Súd mal z úradnej povinnosti pristúpiť k znaleckému dokazovaniu, čo sťažovateľka aj viackrát žiadala. Ak mal súd za preukázané, že podpis na doručení viažucej sa k prevzatíu platobného rozkazu skutočne patrí sťažovateľke, mal predsa jednoznačne povinnosť

pristúpiť k vykonaniu dokazovania a to práve z dôvodu, že toto tvrdenie súdu bolo sťažovateľkou jednoznačne opakované a od začiatku konania popierané.

Znalecké dokazovanie bolo požadované ešte v roku 2010, kedy Centrum právnej pomoci v zastúpení sťažovateľky písomne doplnil návrh na zastavenie exekúcie, kedy vyslovene súd žiadal o vykonanie dokazovania vypracovaním znaleckého posudku znalcom z odboru grafológie. ...

K samotnému znaleckému dokazovaniu vyhotovením znaleckého posudku znalcom z odboru grafológie súd pristúpil až v roku 2013, kedy Uznesením zo dňa 02. 08. 2013 pribral do konania znalca z odboru písomoznalectva za účelom overenia podpisu na doručení súvisiacej s doručením platobného rozkazu zo dňa sp. zn: 27 Rob/352/2005 zo dňa 21. 3. 2006. ...

Zo záveru znaleckého posudku je jednoznačne preukázané, že sporný podpis na doručení zo dňa 02. 05. 2006 deklarujúcej domnelé prevzatie rozhodnutia Okresného súdu Bratislava V, teda Platobného rozkazu zo dňa 21. 03. 2006, sp. zn: 27 Rob/352/2005 je s nízkou pravdepodobnosťou pravý podpis sťažovateľky...

Písomným podaním zo dňa 13. 4. 2015 sťažovateľka prostredníctvom právnej zástupkyne žiadala Okresný súd Bratislava V o zastavenie exekúcie v konaní vedenom pod sp. zn: 36 Er/8524/2006, pričom svoju žiadosť dôvodila okrem iného predovšetkým záverom znaleckého posudku č. 5/2015, vypracovaného znalcom... Napriek uvedenému ako aj jednoznačnému záveru v znaleckom posudku, do dnešného dňa nedošlo k rozhodnutiu súdu.“

K postupu okresného súdu v napadnutom konaní sťažovateľka ďalej uvádza, že „lahostajný prístup porušiteľa je preukázaný posledným Uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa... ktorým porušiteľ pripustil zmenu účastníka v konaní na strane oprávneného, pričom k tomuto došlo po uplynutí viac ako 5-tich mesiacov po doručení znaleckého posudku č. 5/2015. Je teda nesporné, že porušovateľ mal v danom čase k dispozícii predmetný znalecký posudok, s vyššie uvedeným záverom a napriek tejto skutočnosti ako aj písomnej žiadosti sťažovateľky zo dňa 13. 4. 2015 o zastavenie exekúcie, sa nezaoberal meritom veci. Uznesením o pripustení zmeny účastníka na strane oprávneného porušovateľ jednoznačne preukázal svoj záujem na vytváraní ďalších

prieťahov v konaní. Ak by tomu tak nebolo, potom by predseda rozhodol o zastavení exekučného konania bez zbytočného odkladu, čo sa však do dnešného dňa nestalo.“.

Sťažovateľka požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 5 000 €, ktorú považuje za primeranú „z titulu kompenzácie ňou utrpenej ujmy vzniknutej v dôsledku konania porušovateľa“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava V sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Sťažovateľke sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava V je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania v sume 296,44 Eur (za dva úkony právnej služby – príprava a prevzatie zastúpenia a spísanie sťažnosti v roku 2015) na účet advokátky do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 691/2015-23 z 22. októbra 2015 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k sťažnosti a zároveň oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predseda okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3576/2015 doručenom ústavnému súdu 8. decembra 2015 predovšetkým uvádza:

„V konaní 36 Er 8524/06 som prietahy nezistil. Úkony súdu zamerané na zabezpečenie listinných dôkazov s podpismi sťažovateľky a lehotu poskytnutú na vypracovanie znaleckého posudku nie je možné považovať za prietahy v konaní. Znalec podal posudok a doručený bol súdu dňa 2. 3. 2015, doručený stranám v apríli 2015. Nakoľko medzičasom došlo k zmene účastníka na strane oprávneného, súd sa musel s touto zmenou zaoberať a 1. 7. 2015 pripustil zmenu účastníka konania na strane oprávneného. Následne dňa 11. 8. 2015 návrh na zastavenie exekúcie zamietol.“ Predseda okresného súdu zároveň ústavnému súdu oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Dňa 16. decembra 2015 vyzval ústavný súd právnu zástupkyňu sťažovateľky, aby sa vyjadrila k vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň jej zaslal vyjadrenie predsedu okresného súdu k sťažnosti na vedomie a prípadné zaujatie stanoviska.

Právna zástupkyňa sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 30. decembra 2015 oznámila, že netrvá na ústnom pojednávaní vo veci, a k vyjadreniu predsedu okresného súdu predovšetkým uviedla:

„... Čo sa týka skutočnosti, že medzičasom došlo k zmene účastníka na strane oprávneného a súd sa musel podľa jeho vyjadrenia zaoberať touto zmenou uvádzam, že uvedené sa dialo počas roku 2015. Predmetné konanie je však vedené od roku 2006. ... aj rozhodnutím porušovateľa v znení ako rozhodol došlo k porušeniu právneho stavu v konaní a doslovne odignorovaní záveru znaleckého posudku, ktorý potvrdzuje tvrdenie sťažovateľky o skutočnosti, že jej nikdy predmetný platobný rozkaz 27 Rob/352/2005 zo dňa 21. 3. 2006 nebol doručený do vlastných rúk. Na základe všetkých skutočností bližšie opísaných v podanej ústavnej sťažnosti ako aj celého obsahu spisového materiálu, mám za to, že z vykonaného dokazovania sa preukázalo, že celé konanie v previazanosti s dlhoročnými prietahmi v konaní voči sťažovateľke je nezákonné a nedôvodné.“

Vzhľadom na oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľky a predsedu okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii

Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Zo sťažnosti, z obsahu spisu okresného súdu sp. zn. 36 Er 8524/2006 a z písomných vyjadrení účastníkov konania ústavný súd zistil tento priebeh napadnutého konania:

1. Návrh na vykonanie exekúcie oprávnenej (obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]) proti sťažovateľke bol súdnemu exekútorovi JUDr. Martinovi Hermanovskému (ďalej len „súdny exekútor“) doručený 31. októbra 2006.

2. Dňa 15. novembra 2006 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorá bola uznesením okresného súdu z 2. januára 2007 zamietnutá (ďalej len „uznesenie z 2. januára 2007“).

3. Dňa 7. februára 2007 oprávnená podala proti uzneseniu okresného súdu z 2. januára 2007 odvolanie, na základe čoho bol spis 9. februára 2007 predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý 20. februára 2007 vyzval sťažovateľku na prípadné zaujatie stanoviska k odvolaniu oprávnenej a následne 28. júna 2007 uznesením sp. zn. 16 CoE 37/2007 odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Okresný súd 24. októbra 2007 vydal poverenie, ktorým v zmysle § 45 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov poveril vykonaním exekúcie na základe vykonateľného rozhodnutia (platobný rozkaz sp. zn. 27 Rob 352/2005 z 21. marca 2006) súdneho exekútora.

5. Sťažovateľka doručila okresnému súdu 6. júla 2009 podanie označené ako „*odvolanie proti EX 1273/06*“ a 21. septembra 2009 návrh na zastavenie exekúcie. Následne 12. novembra 2009 sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na zastavenie exekučného konania označený ako „*doplnenie návrhu z 21. septembra 2009*“ a podnet na zrušenie platobného rozkazu z 21. marca 2006.

6. Okresný súd 8. marca 2010 vyzval sťažovateľku na doplnenie a opravu podania doručeného mu 6. júla 2009; sťažovateľka na výzvu nereagovala.

7. Dňa 30. júna 2010 sa na okresný súd na účely nahliadnutia do spisu dostavila [REDAKOVANÉ] z Centra právnej pomoci (ďalej len „centrum“) a zároveň predložila plnú moc na zastupovanie sťažovateľky v konaní pred okresným súdom.

8. Okresný súd podanie sťažovateľky z 21. septembra 2009 odmietol uznesením z 23. augusta 2010.

9. Dňa 30. augusta 2010 sťažovateľka v zastúpení centrom predložila okresnému súdu doplnenie návrhu na zastavenie exekúcie, v ktorom zároveň žiadala o nariadenie znaleckého dokazovania v odbore grafológie a písmoznalectva.

10. Dňa 13. októbra 2010 bol krajskému súdu predložený spis na rozhodnutie o „*odvolaní proti EX 1273/06*“ zo 6. júla 2009.

11. Dňa 15. februára 2011 okresný súd zaslal krajskému súdu oznámenie o ukončení zastupovania sťažovateľky centrom.

12. Dňa 11. novembra 2011 sťažovateľka doručila krajskému súdu stanovisko k nedoručeniu platobného rozkazu z 21. marca 2006.

13. Dňa 18. novembra 2011 okresný súd zaslal krajskému súdu návrh na zastavenie exekúcie doručený okresnému súdu 12. novembra 2009 (krajský súd 6. decembra 2011 spis vrátil okresnému súdu s pokynom na odmietnutie podania povinnej zo 6. júla 2009).

14. Dňa 19. januára 2012 okresný súd uznesením sp. zn. 36 Er 8524/2006 podanie sťažovateľky zo 6. júla 2009 označené ako „*odvolanie proti EX 1273/06*“ odmietol a vyzval súdneho exekútora na oznámenie prípadného vymoženia pohľadávky.

15. Súdny exekútor okresnému súdu 21. februára 2012 oznámil, že v exekučnom konaní bola čiastočne uhradená vymáhaná pohľadávka s príslušenstvom, trovy konania a trovy exekúcie.

16. Sťažovateľka požiadala okresný súd podaním z 8. februára 2012 o „*prehodnotenie exekútorských požiadaviek*“, na doplnenie ktorého ju okresný súd vyzval 18. apríla 2012. Sťažovateľka na výzvu reagovala „*doplnením*“ doručeným okresnému súdu 30. apríla 2012.

17. Dňa 11. júla 2012 okresný súd návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie z 8. februára 2012 zamietol a zároveň ju vyzval, aby oznámila, či trvá na podaní

z 30. augusta 2010; sťažovateľka 23. júla 2012 okresnému súdu oznámila, že na podaní z 30. augusta 2010 trvá.

18. Dňa 11. októbra 2012 boli okresnému súdu doručené námietky sťažovateľky proti trovám exekúcie.

19. Okresný súd sťažovateľku 27. novembra 2012 vyzval, aby v súvislosti s návrhom z 30. augusta 2010 oznámila, či trvá na znaleckom dokazovaní vo veci pravosti podpisu na doručenke preukazujúcej doručenie platobného rozkazu z 21. marca 2006. Sťažovateľka súhlas so znaleckým dokazovaním vyjadrila podaním doručeným okresnému súdu 14. decembra 2012, v ktorom zároveň požiadala o oslobodenie od platenia preddavkov na znalecké dokazovanie.

20. Okresný súd uznesením z 24. januára 2013 námietky povinnej z 11. októbra 2012 odmietol a v ten istý deň vyzval sťažovateľku na preukázanie osobných, majetkových a zárobkových pomerov, ktoré mu boli predložené 20. februára 2013.

21. Dňa 24. apríla 2013 okresný súd vyzval sťažovateľku na preukázanie skutočnosti, že priznaný nárok na poberanie príspevku v hmotnej núdzi naďalej pretrváva; na výzvu sťažovateľka reagovala podaním zo 16. mája 2013.

22. Okresný súd sťažovateľke 2. augusta 2013 priznal oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a zároveň nariadil znalecké dokazovanie súdnym znalcom z odboru písmostnalectva.

23. Dňa 19. augusta 2013 okresný súd vyzval sťažovateľku na predloženie objektívnych zdrojov ukážky jej podpisu a zároveň zaslal spis súdnej znalkyni na vypracovanie znaleckého dokazovania; sťažovateľka ich predložila okresnému súdu 5. septembra 2013, ktorý ich následne 23. septembra 2013 predložil súdnej znalkyni.

24. Dňa 8. októbra 2013 súdna znalkyňa doručila okresnému súdu stanovisko k vypracovaniu znaleckého posudku, v ktorom žiadala doplniť porovnávací materiál; v zmysle požiadaviek súdnej znalkyne okresný súd 7. januára 2014 vyzval sťažovateľku na predloženie potrebných materiálov, ktorá na výzvu reagovala podaním doručeným okresnému súdu 23. januára 2014 (okresný súd ich následne 26. februára 2014 predložil súdnej znalkyni).

25. Dňa 7. marca 2014 súdna znalkyňa opätovne požiadala o doplnenie porovnávacieho materiálu z nezávislých zdrojov.

26. Dňa 1. apríla 2014 okresný súd vyzval sťažovateľku na vykonanie skúšky podpisu, ktoré sa malo uskutočniť 7. mája 2014 a zároveň príslušné štátne orgány na spoluprácu vo veci znaleckého dokazovania predložením podpisov sťažovateľky. Štátne orgány na výzvu reagovali podaniami z 22. apríla 2014 a 25. apríla 2014, ktoré boli následne predložené súdnej znalkyni 7. mája 2014.

27. Dňa 7. mája 2014 bola na základe žiadosti súdnej znalkyne na okresnom súde vykonaná skúška podpisu sťažovateľky. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava zapožičal 9. mája 2014 okresnému súdu spis na účely znaleckého dokazovania. Daňový úrad Bratislava predložil 13. mája 2014 požadované listiny opatrené podpisom sťažovateľky na účely znaleckého dokazovania; tieto boli následne predložené súdnej znalkyni 15. mája 2014. Dňa 19. mája 2014 boli okresnému súdu zapožičané originály dokladov zo spisového materiálu sťažovateľky vedeného na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava; tieto boli 26. mája 2014 predložené súdnej znalkyni.

28. Dňa 12. júna 2014 súdna znalkyňa požiadala okresný súd o súčinnosť sťažovateľky, ktorá sa na následnú žiadosť okresného súdu z 3. júla 2014 dostavila na okresný súd na vyjadrenie sa k pravosti podpisov 28. júla 2014.

29. Dňa 10. novembra 2014 okresný súd vyzval súdnu znalkyňu, aby mu oznámila, v akom štádiu sa nachádza znalecké dokazovanie (znalkyňa reagovala telefonickým oznámením z 1. decembra 2014).

30. Dňa 2. marca 2015 bol okresnému súdu predložený znalecký posudok, ktorý bol 30. marca 2015 predložený účastníkom konania na zaujatie stanoviska.

31. Sťažovateľka doručila okresnému súdu 14. apríla 2015 vyjadrenie k znaleckému posudku a návrh na zastavenie exekučného konania.

32. Oprávnená doručila okresnému súdu 16. apríla 2015 návrh na zmenu účastníka konania na strane oprávneného podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku v dôsledku postúpenia pohľadávky. V reakcii na návrh oprávnenej okresný súd 1. júla 2015 uznesením pripustil, aby do konania na miesto oprávnenej vstúpila do konania obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ].

33. Dňa 11. augusta 2015 okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka návrh na zastavenie exekúcie zamietol, proti ktorému podala sťažovateľka 2. novembra 2015

odvolanie (do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti nebolo o odvolaní rozhodnuté).

34. Okresný súd 13. novembra 2015 predvolal súdnu znalkyňu na informatívny výsluch, ktorý sa mal uskutočniť 8. decembra 2015, tá sa ho však bez ospravedlnenia nezúčastnila.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Pokiaľ ide o právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a rovnako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), je pod konaním, v ktorom sa takáto vec prerokováva, potrebné rozumieť nielen konanie prvostupňového

súdu, ale aj konanie odvolacieho a dovolacieho súdu, ďalej konanie v správnom súdnom konaní, ako aj konanie o výkon rozhodnutia. Tento právny názor ústavného súdu vychádza z toho, že ani ústava a ani procesné predpisy upravujúce činnosť súdov v občianskych a trestných veciach nevytvárajú z ich povinnosti konať bez zbytočných prieťahov žiadnu vec, ktorej môže byť poskytnutá súdna ochrana (I. ÚS 70/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. V súvislosti s posudzovaním právnej a faktickej zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že exekučné konanie sa spravidla považuje za konanie, ktoré je tak po právnej stránke, ako aj po stránke faktickej (skutkovej) pomerne jednoduché (napr. I. ÚS 56/02). Je to dané tým, že o spore účastníkov exekučného konania bolo už právoplatne rozhodnuté vo veci samej exekučným titulom, ktorý je podkladom na nariadenie exekúcie. Medzi účastníkmi exekučného konania už preto nemôže byť sporné, aké práva prináležia oprávnenému a aké záväzky má povinný voči oprávnenému. Zmyslom exekučného konania je nútená realizácia práv oprávneného, keďže povinný dobrovoľne nespĺnil, resp. čiastočne nespĺnil povinnosti uložené v právoplatnom exekučnom titule.

Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie ústavný súd zistil, že v priebehu konania sťažovateľka 12. novembra 2009 okresnému súdu doručila návrh na zastavenie exekučného konania a podnet na zrušenie platobného rozkazu z 21. marca 2006, v ktorých namietala vadu doručenia tohto platobného rozkazu (exekučného titulu) do vlastných rúk, na základe čoho následne 30. augusta 2010 doplnila návrh na zastavenie exekúcie a žiadala

o vykonanie dokazovania vypracovaním znaleckého posudku znalcom z odboru grafológie a písmoznalectva. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že znalecké dokazovanie, ktoré si s prihliadnutím na jeho priebeh vyžadovalo opakované zabezpečenie doplnenia podkladov nevyhnutných na vypracovanie znaleckého posudku na základe žiadosti súdnej znalkyne, preukazuje v podstatnej miere skutkovú zložitost' prerokúvanej veci, ktorá významnou mierou prispela k predĺženiu napadnutého konania.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tejto súvislosti, vychádzajúc zo spisu, konštatuje, že k predĺženiu napadnutého konania prispela s'ťažovateľka najmä podávaním nekvalifikovaných návrhov, na odstránenie chýb ktorých ju musel okresný súd vyzývať (výzva okresného súdu z 8. marca 2010 na doplnenie a opravu podania doručeného okresnému súdu 6. júla 2009, na ktorú s'ťažovateľka nereagovala, a výzva okresného súdu z 18. apríla 2012 na doplnenie podania z 8. februára 2012).

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Vychádzajúc z obsahu spisu, ústavný súd konštatuje, že doterajší priebeh napadnutého konania charakterizuje neefektívna a nesústredená činnosť okresného súdu. Ako neefektívny hodnotí ústavný súd napr. postup okresného súdu, ktorým podanie s'ťažovateľky zo 6. júla 2009 označené ako „*odvolanie proti EX 1273/06*“ postúpil (potom, ako s'ťažovateľka na jeho výzvu na odstránenie nedostatkov tohto podania z 8. marca 2010 nereagovala a podanie nedoplnila) na rozhodnutie krajskému súdu, keďže išlo o podanie, ktoré podľa obsahu nebolo možné kvalifikovať ako odvolanie, pričom

okresný súd ho mal v súlade s § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odmietnuť, keďže sťažovateľkou neodstránené nedostatky tohto podania bránili v konaní pokračovať.

Ako nesústredený, a teda neefektívny hodnotí ústavný súd aj postup okresného súdu súvisiaci s nariadením znaleckého dokazovania. Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že vykonanie znaleckého dokazovania požadovala ešte v roku 2010, pričom k samotnému znaleckému dokazovaniu vyhotovením znaleckého posudku okresný súd pristúpil až v roku 2013. Ústavný súd prisvedčuje námietke sťažovateľky a konštatuje, že obdobie troch rokov (august 2010 až august 2013), ktoré okresný súd potreboval na to, aby sa s návrhom sťažovateľky na vykonanie dokazovania nariadením znaleckého dokazovania vysporiadal a znalecké dokazovanie nariadil, nemožno považovať za postup, ktorý by v napadnutom konaní bolo možné kvalifikovať ako efektívny a smerujúci k odstráneniu neistoty, v ktorej sa sťažovateľka v napadnutom konaní nachádzala.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd svojou neefektívnou činnosťou spôsobil vznik zbytočných prietáhov, čím porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu ešte právoplatne skončené, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 36 Er 8524/2006 konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľka sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 5 000 € z dôvodov uvedených v časti I tohto nálezu.

Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, ktoré uplatňuje aj ESLP pri rozhodovaní o spravodlivom finančnom zadost'učinení podľa čl. 41 dohovoru, ktoré priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu.

Vychádzajúc z doterajšej zjavne neprimeranej dĺžky napadnutého konania, ako aj s prihliadnutím na charakter neefektívnej činnosti okresného súdu a zohľadňujúc na druhej strane faktickú zložitost' konania, ako aj negatívny podiel sťažovateľky na jej doterajšom priebehu, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadost'učinenia v sume 1 500 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci (bod 3 výroku tohto nálezu).

Ústavný súd v zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním advokátkou JUDr. Júliou Vestenickou, Ševčenkova 5, Bratislava. Ústavný súd vychádzal pri rozhodovaní o priznaní trov konania z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839 € (za 2 úkony urobené v roku 2015).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby vykonané (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

Sťažovateľke priznal za každý úkon vykonaný v roku 2015 sumu 139,83 €, čo predstavuje sumu 279,66 €, a režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky) za 2 úkony vykonané v roku 2015 po 8,39 €, čo spolu predstavuje sumu 296,44 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2016